

100 lat historii Szkoły Podstawowej w Jabłonnie.

Pierwszą publiczną szkołę w Jabłonnie uruchomiono z dniem 1 września 1916 roku. Była to szkoła jednoklasowa, mieściła się w wynajętym mieszkaniu na wsi. Nauczycielami w niej byli: Anna Berej (od 1.09.1916 r.), Władysław Kędziora (od 1.09.1917 r.) i Ludwik Wójtowicz. Nauczyciele otrzymali nominacje od austriackiego Komendanta Obwodu w Lublinie. Okupant zastrzegł sobie prawo do ingerencji w program nauczania i wskazywania podręczników. Nauka odbywała się w języku polskim.

Jeszcze starszą datę, rok 1905 podaje we wspomnieniach mieszkaniec Jabłonn - Walenty Mituła. Według niego we wsi był wysłużony żołnierz, który uczył dzieci. Takie zdanie zostało zapisane w pierwszej kronice szkolnej, pisanej w latach 50-tych XX wieku.

Jednak właściwa nauka w polskiej szkole rozpoczęła się w roku 1918.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku na mocy Dekretu Naczelnika Państwa Polskiego - Józefa Piłsudskiego „O obowiązku szkolnym” z 7 lutego 1919 r. została utworzona 4 – klasowa Szkoła Powszechna w Jabłonn. **Z tego okresu pochodzą zachowane arkusze ocen uczniów, które stały się źródłem do określenia początków funkcjonowania szkoły.**

W roku szkolnym 1918/1919 do szkoły zapisano 119 uczniów, do dwóch pierwszych oddziałów. Uczniowie, mieli odnotowane daty urodzenia od 1903 roku do 1910 roku. Przy nazwiskach były wskazania, do której klasy będzie uczęszczał uczeń w następnym roku szkolnym. Znaleźli się uczniowie, którzy zdają do klasy II, III, IV i V. Na zakończenie roku szkolnego 30. uczniów z tej grupy nie otrzymało promocji do klasy następnej z powodu nieregularnego uczęszczania do szkoły. Powód taki, jak w większości wschodniej Rzeczypospolitej: braki lokalowe, wynajmowane na wsi izby lekcyjne, wspólne dla wszystkich dzieci niezależnie od wieku, trudności finansowe, niedobór nauczycieli, powodowały, że znaczna liczba dzieci pozostawała poza szkołą, nie wypełniając obowiązku szkolnego. Ponadto wielu

rodziców uważało, że dzieci powinny pomagać im w pracy w polu.

Jak wynika z arkuszy w 1918/1919 roku, dzieci uczyły się: religii, języka polskiego, historii polskiej, geografii, nauk przyrodniczych, arytmetyki, geometrii, rysunków, śpiewu, robót ręcznych, gimnastyki.

Nauczycielami byli:

Drecherówna i Sysło Władysław.

Strona arkusza ocen
z Czeroklasowej Szkoły Powszechnej w Jabłonn
z roku 1918/1919.

L. P.		Imię i nazwisko ucznia (uczennicy) data i miejsce urodzenia, wyznanie.		Imię i nazwisko, stan i miejsce pobytu, data, miesiąc i rok przyjęcia.	
L. P.		Józefa Klimak		Dawid Klimak	
L. P.		urodz. d. 19		urodz. d. 19	
L. P.		w		w	
L. P.		wyznanie rym. kat.		wyznanie rym. kat.	
Rok szkolny 1918/19		I półrocze.		II półrocze.	
Sprawowanie				Chwalenie	
Pilność				wstrzask	
Porządek				wstrzask	
w nauce religii				bardzo dobre	
w języku polskim				bardzo dobre	
w czytaniu				bardzo dobre	
w pisaniu				bardzo dobre	
w historii polskiej				bardzo dobre	
w geografii				bardzo dobre	
w naukach przyrodniczych				bardzo dobre	
w arytmetyce				bardzo dobre	
w geometrii				bardzo dobre	
w rysunkach				bardzo dobre	
w śpiewie				bardzo dobre	
w robotach ręcznych				bardzo dobre	
w gimnastyce				bardzo dobre	
Liczba opuszczonych godzin szkolnych				25	
nieusprawiedliwionych				25	
Liczba opuszczonych godzin szkolnych				25	
nieusprawiedliwionych				25	
Na podstawie tych postępów uznaje się					
uzdolnion do przejścia do III klasy.					

W roku szkolnym 1922/1923 szkoła mieściła się w 3 izbach wynajętych na wsi. Była wyposażona w 36 ławek i 3 tablice. Lekcje prowadzono w systemie dwuzmianowym. Rok później wynajęto na wsi jeszcze jedną izbę.

17.06.1927 r. kierownik Tadeusz Gąsiorowski z uczniami
(najstarsze zdjęcie z naszych zbiorów, przekazane przez wnuczkę nauczycieli Tadeusza i Marii Gąsiorowskich).

W roku szkolnym 1923/1924 do nazwy szkoły dodano imię Stanisława Konarskiego.

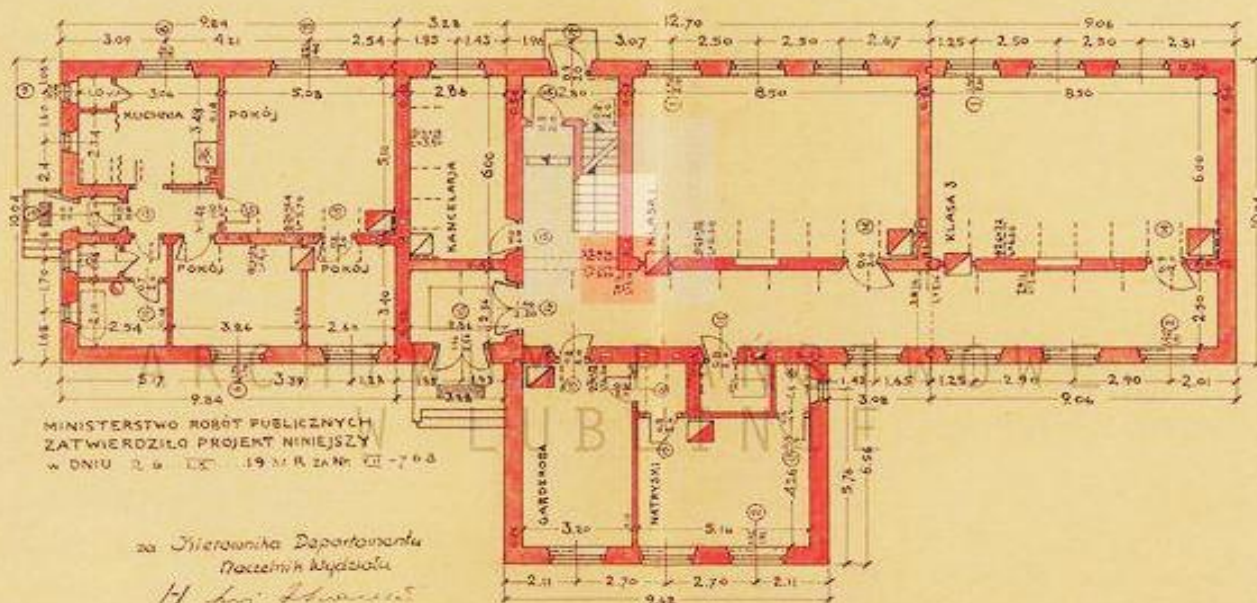
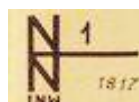
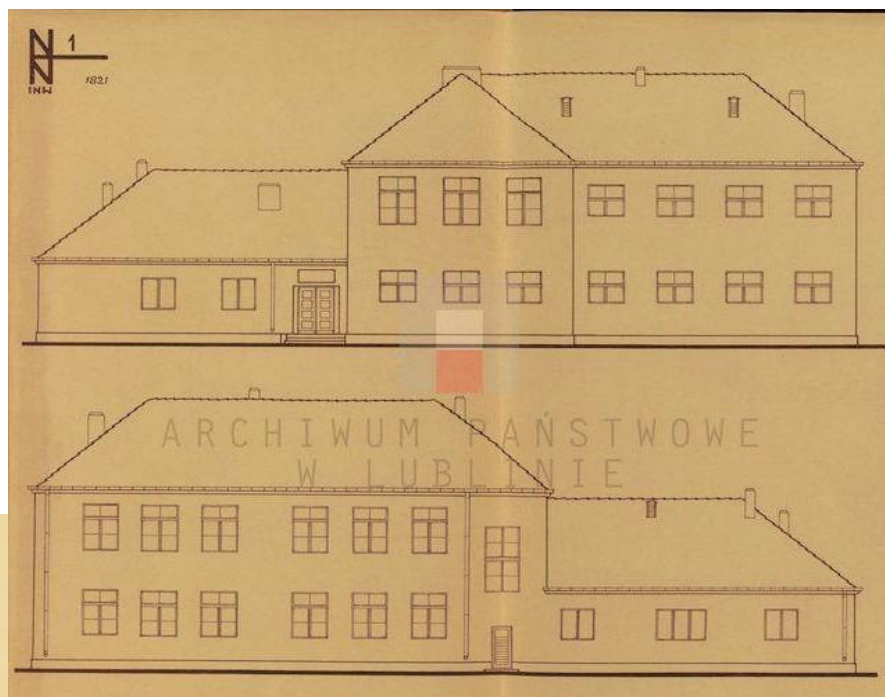
W roku szkolnym 1930/1931 liczba uczniów przekroczyła 200 dzieci. Pomimo starań ówczesnego kierownika szkoły Tadeusza Gąsiorowskiego, nie udało się podnieść stopnia organizacyjnego szkoły do 5 klas.

Dopiero 15 listopada 1937 roku w wyniku wprowadzenia w życie nowej reformy szkolnej, szkołę przemianowano na Publiczną Szkołę Powszechną II stopnia. Ukończenie szkoły II stopnia upoważniało do podjęcia nauki w gimnazjum.

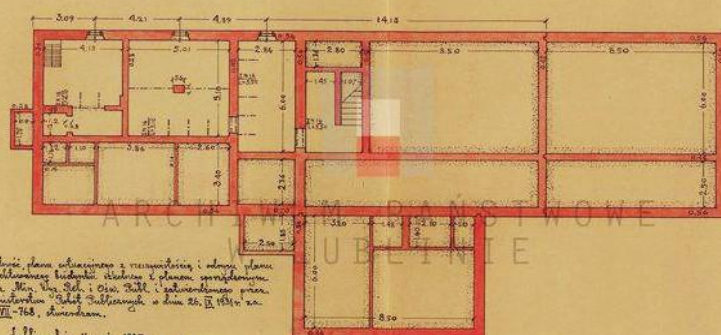
Do roku szkolnego 1937/1938 lekcje odbywały się w wynajętych izbach na wsi, nieprzystosowanych do prowadzenia zajęć lekcyjnych. Pomieszczenia były ciasne i nie spełniały warunków higieny szkolnej. Stan lokali powodował konieczność wyszukiwania nowych izb lekcyjnych. Wynajmowane w latach 1931/1932 lokale miały powierzchnię po 25 mkw., a w latach 1934/1935 odpowiednio 27 mkw, 29 mkw. i dwie po 31 mkw. W 1936 roku jedna ławka przypadała na pięcioro dzieci, a uczniowie chodzili do szkoły na dwie zmiany. Opłata za czynsz, remont lokali i opał pochłaniała ok. 70% przyznanego budżetu, co ograniczało możliwość zakupu pomocy naukowych, książek i sprzętów szkolnych. Izby z przeznaczeniem na sale lekcyjne wynajmowali m.in. Władysław Andrzejak, Antoni Kulka, Franciszek Nalepa, Stanisław Kozioł i Jan Klimek.

Nauka w wynajętych izbach sprawiała duże trudności. Szukano sposobu, jak wybudować we wsi szkołę.

PROJEKT BUDYNKU SZKOŁY Z 16 MAJA 1935 ROKU.

PARTER 1:100

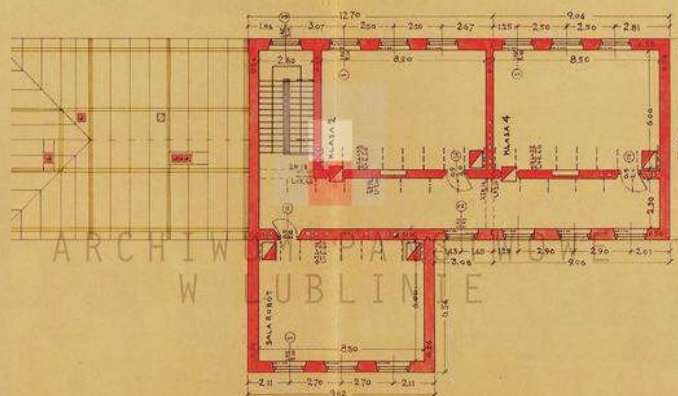
Zestawienie planu i przekroju z rozstrzygnięciem i odnośnym planem
architektonicznym i technicznym. Wykonano i planem i przekrojem
pion. H. Jan. 3.6.35. i 3.6.35. (zobaczony przez
Komisję Techniczną i 3.6.35. w dniu 25.6.1935. r.
Nr 11-168, składowo).

Wskazanie, dnia 16 maja 1935.

Wskazanie
M. Jan. [signature]

PIĘTRO 1:100

PIĘTRO 1:100

Z kroniki:

„Myślano, w jaki sposób rozpocząć budowę szkoły. Okazja się nadarzyła. Kółko łowieckie wynajęło teren łowiecki w Jabłonninie. Na zebraniu gromadzkim zastanawiano się nad tym, jak pieniądze rozdzielić. Wtedy wystąpiło grono świątłych gospodarzy z wnioskiem, aby pieniądze przeznaczyć na budowę szkoły. Ogół nie bardzo zapalił się do projektu. Kandydat na posła przyjechał zaproszony na zebranie i tak potrafił swoim przemówieniem zachęcić zebranych, że przeznaczyli pieniądze łowieckie na budowę szkoły oraz opodatkowali się na ten cel. Do budowy szkoły przyczyniła się również p. Vetterowa, ówczesna właścicielka majątku Jabłonna. Szkołę wybudowano w latach 30-tych.” W 25 stycznia 1934 roku zawiązano Komitet budowy Szkoły Powszechnej w Jabłonninie, jego przewodniczącą została właścicielka majątku Jabłonna, Bronisława Vetterowa, która ofiarowała grunt pod budynek.

Maria i Tadeusz Gąsiorowscy (kierownik szkoły) z dziećmi, na tle budującej się szkoły (wiosna 1935).

Budynek szkoły (jesień 1935 rok).

W roku szkolnym 1937/1938 oddano do użytku nową szkołę z czterema salami do nauki. Rejon szkoły obejmował wieś Jabłonna, Majdan, Radków i Wólkę Jabłońską.”

Maria Gąsiorowska z uczniami (rok 1937).

Florentyna Lisiewicz i Henryk Wojtkowski z uczniami (rok 1938).

Z powodu działań wojennych i zajęcia budynku szkoły przez wojsko niemieckie, rok szkolny 1939/1940 rozpoczął się z dwumiesięcznym opóźnieniem.

Polityka prowadzona przez okupanta hitlerowskiego zmierzająca do wynarodowienia społeczeństwa polskiego uniemożliwiła odpowiednie kształcenie. Brakowało podręczników do nauki, materiałów piśmienniczych, opału i sprzętów szkolnych. Naukę wielokrotnie przerywano, uznając za priorytet potrzeby gospodarki niemieckiej (zbieranie ziół, kasztanów, hodowlę jedwabników). Nauczycielom z rozkazu władz niemieckich narzucano dodatkowe zajęcia niezwiązane z ich pracą w szkole. Od 3 października 1940 roku został skrócony dzienny rozkład zajęć dla uczniów klas I-III do dwóch godzin, a klas IV-VI do trzech godzin dziennie. Z dniem 27 lutego 1941 roku na dwa miesiące nauka w szkole została zawieszona z powodu zajęcia budynku przez Generalkommando oraz skierowania nauczycieli do obowiązkowego spisu gospodarstw rolnych.

GENERAL-GOUVERNEMENT
GENERALNE GUBERNATORSTWO

in Polska w Jablonie -klasse polnische Volksschule -klasowa szkoła powszechna Nr. 11 Kreis Subli powiat

SCHULZEUGNIS
ŚWIADECTWO SZKOLNE

geboren am 6. März 1932 in Jablonie
Kreis Subli Konfession rymskokatolicką
powiat Subli wyznania

Schüler(in) der IV Klasse - Abteilung erhält für das Schuljahr 1943/44
uczeń Anna klasy oddziału otrzymuje za rok szkolny

nachstehendes Zeugnis:
stopnie następujące:

Beitragen <u>sehr gut</u>	ze sprawowania się <u>bardzo dobry</u>
Schulbesuch <u>regelmäßig</u>	z uczęszczania do szkoły <u>regularny</u>
Religion <u>sehr gut</u>	z nauki religii <u>bardzo dobry</u>
Polnisch <u>sehr gut</u>	- języka polskiego <u>bardzo dobry</u>
Rechnen <u>sehr gut</u>	- rachunków <u>bardzo dobry</u>
Raumlehre <u>sehr gut</u>	- geometrii <u>bardzo dobry</u>
Naturkunde <u>sehr gut</u>	- przyrody <u>bardzo dobry</u>
Prakt. Beschäftigung <u>sehr gut</u>	- zajęć praktycznych <u>bardzo dobry</u>
Erdkunde <u>sehr gut</u>	- geografii <u>bardzo dobry</u>
Leibesübungen <u>sehr gut</u>	- ćwiczeń cielesnych <u>bardzo dobry</u>
Zeichnen <u>sehr gut</u>	- rysunku <u>bardzo dobry</u>
Gesang <u>sehr gut</u>	- śpiewu <u>bardzo dobry</u>

Anzahl der versäumten Unterrichtsstunden 10, davon
Liczba opuszczonych godzin szkolnych 10, z czego

unentschuldig ni
nieusprawdliwiono

Bemerkungen Przechodzi do klasy powyżej
Uwagi ma rok dop.

Jablonie den 1. April 1944
Anna Angela
Klassenlehrer - opiekun klasy Schulleiter - kierownik szkoły

Staatdruckerel Warschau - Nr. 97114/44. V. 1.

W kolejnym roku szkolnym, władza niemiecka umacniała się, o czym świadczą arkusze ocen i świadectwa wydrukowane w języku niemieckim i języku polskim. Taki stan trwał przez 3 lata. Tylko część dzieci uczęszczała do szkoły.

Świadectwo z czasów okupacji.

Pierwsze lata po zakończeniu wojny były trudnym okresem. Budynek wymagał remontu, brakowało w zasadzie wszystkiego. Przeprowadzona inspekcja w czerwcu 1950 roku przez Gminną Komisję Oświatową stwierdziła potrzebę wymiany podłogi w jednej klasie, remontu 5. pieców i 12. ław szkolnych, zakupu 1. stołu, 2. krzeseł, szafy na pomoce szkolne, umywalki i 5. szyb do okien oraz brakujących 400. metrów siatki na płot.

Kierownik szkoły Zygmunt Bychawski czynił starania o fundusze na ogrodzenie terenu szkoły. Z budżetu gminy zostało sfinansowane 400 metrów ogrodzenia i drewniana brama. Prace trwały 2 lata.

W roku 1951 w Jablonie budowano sieć energetyczną. Niestety, szkoła nie została ujęta w planach, ponieważ nie była zagrodą chłopską. Poczyniono wiele starań m.in. wysłano delegację uczniów do Lublina do Komitetu Partyjnego PZPR, aby te plany zmienić. Po licznych zabiegach, wreszcie w szkole światło zabłyśło. Równocześnie założono sieć radiową.

W 1953 roku dał znać o sobie dach. Pokryty blachą zaczął przeciekać. Sprowadzeni robotnicy zabezpieczyli dach, pokrywając go smołą i lepikiem. W kolejnym roku - 1954, wybudowano przy szkole piwnicę, następnie zostały wybudowane (ustępy) toalety, na miejscu dotychczasowych drewnianych.

Otoczenie szkoły piękniało, w roku 1958 za kwotę 32 zł 50 gr zostały zakupione i posadzone na rabatach bratki i sprowadzone z Płocka kłaczka dalii wielkokwiatowych. W tych pracach duży udział mieli uczniowie. Stąd oprócz wysiłku fizycznego i umysłowego czekała na nich nagroda.

Na wycieczkę do Krakowa i Wieliczki pod opieką pani Celiny Fidut i Jadwigi Strug pojechało 48. uczniów.

Do cyrku w Lublinie pojechało 190 uczniów.

Z kroniki rok 1959/1960:

„ Na zebraniu rodzicielskim, omawiającym wyniki nauczania i wychowania za okres III, wysunięto wniosek budowy świetlicy przy miejscowej szkole. Zebrani postanowili wpłacić na konto budowy pewną kwotę, opodatkowując się po 20 zł z ha ziemi. Prace związane z budową wykonają także rodzice. Brak odpowiedniej sali na występy artystyczne czy w zimie na ćwiczenia gimnastyczne zmusił ludność do wysunięcia wniosku o budowie świetlicy szkolnej. ”

„ Dnia 17 grudnia 1961 roku odbył się pierwszy wykład Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. W tym też dniu otwarto oficjalnie Uniwersytet Powszechny we wsi Jabłonna z siedzibą w miejscowej szkole. Odbywają się odczyty poświęcone problematyce prawodawstwa, pedagogizacja rodziców, aktualnym zagadnieniom polityki międzynarodowej. W każde wtorki i piątki młodzież i dorosłe społeczeństwo brało udział w odczytach.

„ Z kancelarii szkolnej po raz pierwszy zadzwonił telefon. Stało się to 11 marca 1962 roku. To Komitet Rodzicielski przeznaczył na założenie telefonu dość dużą sumę, bo aż 3240zł. ”

„W miesiącu sierpniu 1962 roku po raz pierwszy oglądano program telewizyjny z własnego aparatu marki „Smaragd” zakupionego przez Wydział Oświaty i Kultury w Bychawie. W każdą niedzielę i czwartki młodzież oraz dorosłe społeczeństwo ogląda program telewizyjny. Szczególnym powodzeniem cieszy się teatr „Kobra” oraz sprawozdania z imprez sportowych.”

Rozbudowa szkoły napotkała duże trudności, dlatego dzieci uczyły się na 2 zmiany. Budynek szkolny był za mały, więc zajęcia odbywały się na wsi w wynajętych pomieszczeniach w domach prywatnych. W roku 1965/1966 dzieci z klas I, IVa i IVb uczyły się w salach u obywatela Zająca i obywatela Sałaty. Zajęcia kończyły się o godz. 17:00.

Z kroniki:

„W całej szkole jako obowiązujący strój dzieci na co dzień wprowadzono granatowe fartuchy i białe kołnierzyki.

Kierownik szkoły Wacław Wikira, mając na uwadze potrzebę czystości, zakupił dla wszystkich klas garnuszki, ręczniki, miednice, wiadra i w ten sposób powstały kąpiki czystości. By nadać salom lekcyjnym wygląd estetyczny i przytulny, młodzież szkolna przyniosła kwiatki doniczkowe. Opieka nad roślinami jest powierzona dzieciom.”

W kalendarzu imprez szkolnych wyróżniono Dzień Nauczyciela (22 XI), 48. rocznicę Rewolucji Październikowej, Alert 1000-lecia i Złot Drużyn Harcerskich w Piotrkowie z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, uroczystość dla przedstawicieli MO i ORMO, choinkę noworoczną, podczas której Dziadek Mróz rozdał dzieciom prezenty. Z okazji Święta 1 - Maja zorganizowano akademię w remizie. Zebrani wysłuchali odczytu kierownika szkoły W. Wikiry i części artystycznej. W związku z 1000-leciem państwa polskiego w szkole i remizie odbywały się spotkania z oficerami wojska polskiego. Dzień Kobiet czczono nie tylko w szkole, ale i w Klubie Rolnika, przy kawie wysłuchano koncertu życzeń.

W dalszym ciągu czyniono starania zmierzające do rozbudowy szkoły. W tym celu zorganizowano spotkanie z posłem na sejm Stanisławem Kostką oraz wystosowano list do posła na sejm - towarzysza Pawła Dąbka.

W roku szkolnym 1966/1967 reforma edukacji wydłużyła obowiązek szkolny do klasy ósmej.

Trudności lokalowe pogłębiły się, dzieci uczą się w wynajętych izbach lekcyjnych: klasa Va i III a u pana Zajęca, VIII i I u pana Struga, Vb, IV, IIIb i II u pana Stefaniaka. Rozpoczęto gromadzenie funduszy na rozbudowę szkoły, w tym celu nauczyciele po uzgodnieniu z rodzicami wyruszyli na wieś, aby dokonać zbiórki.

Uczniowie z klasy II przed domem i w klasie u rodziny Stefaniaków.

Pomieszczenia lekcyjne wynajmowano w domu Strugów i Zajęć.

1 czerwca 1968 roku w kancelarii szkoły rozpoczęła pracę pani Maria Czernic.

Z kroniki:

„ Dzięki staraniom kierownika szkoły - Wacława Wikiry, pomocy Komitetu Rodzicielskiego i nauczycieli, został zakupiony plac na boisko szkolne. Za działkę o powierzchni 52 ary zgodzono się na ogólną sumę 40 000 zł, którą wypłacono w 2 ratach. GKS w Jabłonninie udzieliła na ten cel pożyczkę członkom Komitetu Rodzicielskiego : S. Filozof, J. Krzowski, H. Zajęc, A. Baran, Cz. Kuśmierz, E. Fidut, J. Mróz, M. Kotowicz. ”

14.11.1969 r. spotkanie Komitetu rozbudowy szkoły

Zdjęcie I: Członkowie Komitetu Rodzicielskiego, którzy w trudnej sytuacji szkoły przy zakupie działki na boisko szkolne, pobrali pożyczki indywidualnie na siebie w Banku Spółdzielczym w Bychawie, gdyż Komitet nie mógł takiej pożyczki otrzymać i w ten sposób został spłacony dług za działkę szkolną w wysokości 20.000 zł. Następnie w krótkim czasie KR z kierownikiem szkoły spłacili pobraną na indywidualnych członków pożyczkę: od lewej: J. Mróz, H. Zając, E. Fidut, Cz. Kuśmierz, St. Filozof, J. Krzowski.

Zdjęcie II, od lewej: P. Sałata przewodniczący Komitetu, K. Szyszka, J. Mituła, J. Studziński (miejscowy lekarz), J. Krzowski.

Na zakupionej działce od H. Skorek, od prawej geodeta z Bychawy J. Właszcak, J. Krzowski członek Komitetu Rodzicielskiego, H. Skorek właścicielka działki, Wacław Wikira kierownik szkoły, K. Gieręło świadek.

Uczniowie z klasy VII pracują w czynie społecznym przy budowie boiska sportowego.

Wygląd szkoły i otoczenia w latach 1969/1970.

Początki rozbudowy szkoły 1969/1970.

Nowy rok szkolny 1969/1970 rozpoczął się szczególnie uroczyście, bowiem po długich latach starań, rozpoczęto rozbudowę szkoły.

Nauczyciele w okresie wakacji od 25.06. 1969 r. do 15.08.1969 r. pełnili 4-dniowe dyżury w godzinach od 9:00 do 13:00, aby zapewnić opiekę dzieciom, których rodzice pracowali przy żniwach. W tym okresie prace przy budowie szkoły znacznie zwolniły, rodzice uczniów zajęci byli pracami polowymi. Dopiero po 30 sierpnia 1969 r. rozpoczęto wykopy pod fundamenty. Niestety, prace ponownie przerwano. Prawie rok kompletowano dokumentację. 3 maja 1970 r. położono pierwsze cegły na fundament.

Z kroniki:

„Dnia 27 marca 1971 roku uroczyście założono kamień węgielny pod rozbudowę szkoły.

Szkoła posiadać będzie łącznie ze starym budynkiem 7 izb lekcyjnych, 2 pracownie: zajęć technicznych i fizyko-chemiczną. Salę gimnastyczną z magazynem na sprzęt i natryski, bibliotekę, kancelarię, szatnię, pokój nauczycielski, gabinet kierownika, kuchnię i świetlicę na dożywianie, 3 izby mieszkalne. Koszt rozbudowy szkoły wraz z wyposażeniem wynoszącym 4.300 zł zostanie pokryty z funduszków państwowych.”

6 grudnia 1971 roku oddano do użytku nową część budynku, a w starej rozpoczęto generalny remont.

Niezawodna, zatrudniona w 1945 roku pani woźna Anna Pawłot, otrzymała wsparcie, zatrudniono do pomocy panie A.Kurek i B. Niedźwiedź.

Uruchomiono kuchnię więc wreszcie w szkole dzieci i personel mogli zjeść ciepłe posiłki. Pierwszym szefem kuchni została S. Klimek, a intendentem B. Staszczak. Od 10 stycznia rozpoczęła działalność świetlica szkolna, obowiązki wychowawczynie objęła pani A. Świstak.

Anna Pawłot

Z okazji 1-Maja w czynie społecznym młodzież szkolna wysadziła około 7.500 krzewów żywopłotu oraz krzewy ozdobne, a także uporządkowała plac po budowie.

Po raz pierwszy na okres żniw tj. od 15 lipca do 15 sierpnia 1971 roku został zorganizowany przez Koło Gospodyń Wiejskich dzieciniec. Zapewniał on matkom spokojną pracę w polu. Opiekę nad dziećmi sprawowała pani Celina Fidut.

12 stycznia 1974 roku nadszedł radosny czas zakończenia kapitalnego remontu oraz kolejnej rozbudowy, która powiększyła budynek szkolny o 4 sale lekcyjne.

Komitet Rodzicielski i kierownik szkoły Władysław Kopciewicz po 2 letniej przerwie zorganizowali dożywianie dzieci. Za niewielką opłatą dzieci codziennie otrzymywały kanapkę, szklankę mleka lub herbaty, a nieraz barszcz z plonów zebranych ze szkolnej działki.

Z kroniki :

„ Wszystkie klasy podjęły wiele zobowiązań z okazji XXX – lecia PRL. Dla przykładu podajemy zobowiązania klas IV i V.

Klasa IV zobowiązuje się przepracować 46 roboczo-godzin przy porządkowaniu obejścia szkolnego.

Uporządkować przystanek PKS. Udekorować klasę. Przywieźć obornik na działkę szkolną.

Zobowiązania uczniów klasy VI.

1. Uporządkować plac zabaw:

a) odmalować sprzęt,

b) umocnić i pomalować schody,

II. nanieść piasku do piaskownicy.

2. Przepracować 100 roboczo-godzin przy sadzeniu drzew i krzewów.

3. Przepracować 5 godzin przy porządkowaniu placu szkolnego po remoncie.

4. Odmalować siatkę od strony jezdni.

1. Poprawić oceny:

a) zorganizować samopomoc koleżeńską w klasie.”

1 września 1974 roku powitał w progach szkoły w Jabłonie młodzież z Czerniejowa. Reforma oświaty powołała do życia szkoły zbiorcze. Uczniowie z klas VII i VIII kontynuowali naukę w Zbiorczej Szkole Gminnej w Jabłonie.

Nauka odbywała się w dwóch budynkach w Jabłonie i Czerniejowie.

Z kroniki:

„ W konkursie na najlepiej pracującą bibliotekę, prowadząca pani Celina Fidut zdobyła wyróżnienie i nagrodę Kuratorium Oświaty i Wychowania w Lublinie. Pani bibliotekarka bardzo estetycznie urządziła bibliotekę szkolną. W pracy stosuje ciekawe metody, zachęca dzieci i młodzież do czytelnictwa. (1978/79)”

Pani Celina Fidut z uczniami klasy II a.

Pan Czesław Janicki z uczniami przy sklepiu szkolnym.

Dobre wyniki pracy miały też „Spółdzielnia Uczniowska” prowadzona w Czerniejowie przez panią Krystynę Sadłową, a w Jabłonninie przez pana Czesława Janickiego.”

„ Na szczególną uwagę zasługuje praca organizacji szkolnych i kółek zainteresowań. Czołową organizacją szkolną było ZHP, nad którą opiekę sprawowały: w Czerniejowie – pani Bernardeta Tatara, a w Jabłonie pani Danuta Wajrak.

Cale życie szkoły koncentrowało się wokół samorządu szkolnego, który organizował uroczystości związane z aktualnymi obchodami rocznic. Bardzo uroczyście obchodzono rocznicę powstania LWP, Dzień Nauczyciela, Święto Kobiet, 1 -Maja, Dzień Dziecka, a także rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego.

1.06.1984 r. Rada Samorządu Uczniowskiego zorganizowała uroczysty wiec z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka. Ze szkoły popłynął apel dzieci o pokój. O wydarzeniu pisała prasa.

Nauczyciel historii Janusz Wójcik odczytuje referat.

Gość honorowy, gen. Paweł Dąbek - poseł na sejm.

Dniem, który pozostaje w pamięci każdego dziecka i rodzica jest pierwszy dzień w szkole oraz pierwsze ślubowanie. Uczniowie z klas I a i I b ślubowali 29.09.1987 r.

*„Jestem Polakiem,
uczę się w szkole polskiej.
Przyrzekam uczyć się pilnie,
szanować wszystkich,
którzy pracują w szkole,
po to, aby w niej razem było dobrze.
Będę się starał być dobrym kolegą.
Będę przyjacielem roślin i zwierząt.
Chcę swoją nauką i zachowaniem
sprawiać radość nauczycielom
i rodzicom
oraz mojej Ojczyźnie Polsce.”*

Klasa I "a", wychowawczyni Teresa Kubiak.

Klasa I „b” : wychowawczynie Marzena Świstak, dyrektor Bolesław Wójcik, Inspektor Oświaty Stanisław Jędrych.

Z kroniki:

„Decyzją rady pedagogicznej z 23.08.1990 rozszerzono skalę ocen przedmiotowych od 1 do 6. Nasza szkoła jako jedna z pierwszych przyjęła nowy system oceniania i promowania, co zostało odnotowane w lokalnej prasie.”

Z kroniki :

„ W tym roku (1990/91) po 45 latach wznowiono nauczanie religii w szkołach. Opiekunem duchowym szkoły jest w tym roku brat Hubert. Szczególnie podniosłym dniem w życiu szkoły był 16 września. Dzień , w którym po uroczystej mszy do szkoły wniesiono i umieszczono we wszystkich pomieszczeniach – krzyże. Przyjęto też na nowo zwyczaj odmawiania modlitwy przed i po zakończeniu zajęć.”

Modlitwa przed lekcjami

„ Duchu Święty, który oświecasz serca
i umysły nasze, dodaj nam ochoty i zdolności,
aby ta nauka była dla nas
z pożytkiem doczesnym i wiecznym.
Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.”

W lutym 1999 roku po powrocie z ferii zimowych uczniowie mogli korzystać z pracowni komputerowej. Zainstalowano w niej 9 komputerów uczniowskich i 1 dla nauczyciela (serwer). Całość podłączona jest do Internetu i wyposażona w najnowszy program Windows 98.

Uczniowie korzystali z pracowni wg grafiku: VII, VIII a i VIII b miały zajęcia w ramach przedmiotu technika prowadzonego przez panią Małgorzatę Stachyrę, pozostałe zajęcia prowadzone są w ramach kół zainteresowań :

kl. VI a – M. Stachyra

VI b- W. Herecka

V- E. Doman.

Administratorem sieci jest pan Bolesław Wójcik.

Po raz pierwszy w roku szkolnym 1998/1999 egzamin wstępny do szkół średnich dla uczniów klas ósmych przybrał nową formę. Pierwszego dnia 25.05 uczniowie pisali test wyboru i zadania otwarte z języka polskiego, a w drugim dniu 26.05. matematykę. Obserwatorem prawidłowości przebiegu egzaminu w drugim dniu była pani wizytator Jolanta Misiuk.

Z dniem 1 września roku szkolnego 1999/2000 weszła w życie reforma szkolnictwa – Szkoła Podstawowa im Stanisława Konarskiego – staje się szkołą sześcioklasową. Budynek szkolny dzielić będą uczniowie:

kl. I-III – nauczanie zintegrowane,

kl. IV-VI – nauczanie blokowe,

kl. VIII – ostatni rocznik ,

kl I – gimnazjum.

21.06.2000 r. zakończyła zajęcia klasa ósma szkoły podstawowej.

Klasa VIII z wychowawczynią panią Jolantą Fidut i księdzem proboszczem Januszem Gzikiem po mszy św.

Do szkolnego kalendarza roku 2002 dodano nowe wydarzenie, Święto Rodziny. Zorganizowano je 1 czerwca. Klasa III z wychowawczynią przygotowała spektakl „Kopciuszek” dla mam i tatusiów. Po uczcie dla ducha, była uczta w ogrodzie szkolnym. Rodzice gościli swoje pociechy przy wspólnym grilu.

Od 1 grudnia 2004 roku rozpoczęły pracę panie, które czuwają nad naszym bezpieczeństwem podczas przechodzenia przez ulicę przed szkołą. Kiedy na przejście wychodziła osoba dorosła ze znakiem „STOP”, czuliśmy się bezpieczniej..

Utworzone według założeń reformy gimnazjum w Jabłonie nie miało swojego oddzielnego budynku. Zajęcia odbywały się w budynku szkoły podstawowej. Trudności lokalowe powodowały trudności w realizacji programu klas gimnazjalnych. Władze Gminy Jabłonna podjęły decyzję o dobudowaniu do już istniejącego budynku części gimnazjalnej, składającej się m.in. z 6. sal lekcyjnych, salki gimnastycznej, szatni.

25 marca 2006 roku zapisał się w historii szkoły wyjątkowo. Szkoła dzięki staraniom pani dyrektor Elżbiety Migasiuk, nauczycieli, rodziców i uczniów otrzymała sztandar. Od tej pory ceremoniał uroczystości szkolnych nabrał bogatszej i piękniejszej oprawy.

Pani Dyrektor przekazuje sztandar w ręce przedstawicieli samorządu uczniowskiego (M. Zdybel, P. Rymarz, A. Poleszak).

Szkoła zawsze stanowiła centrum życia społeczności lokalnej. Wpisane w 2002 roku w szkolny kalendarz Święto Rodziny rokrocznie gromadzi w otoczeniu szkoły duże rzesze mieszkańców.

Ustawa MEN z 11.04.2007 r. nakładała obowiązek jednolitego stroju szkolnego dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Po konsultacjach rodzice i uczniowie postanowili, że w nowym roku szkolnym 2007/2008 uczniowie naszej szkoły otrzymają granatowe marynarki.

Uroczystość poświęcenia kościoła i obchody 20-lecia parafii były wspaniałą okazją do spotkania pokoleń, wzajemnej integracji oraz zaprezentowania dorobku artystycznego dzieci, młodzieży i dorosłych. 8 czerwca 2008 roku teren wokół szkoły ponownie zappełnił się mieszkańcami Jabłonn.

Zebranych mieszkańców Jabłonn wita ksiądz Arcybiskup Józef Życiński, ksiądz proboszcz parafii Jabłonna Zbigniew Cholewa, pani dyrektor szkoły Elżbieta Migasiuk i pani dyrektor gimnazjum Wiesława Herecka.

Straż z Jabłonn przygotowała smaczną grochówkę.

Na uczestników czekały liczne atrakcje.

Występy zespołu „Jabłoneczki”

Rok szkolny 2012/2013 przyniósł zmianę organizacji szkoły. Uchwałą Rady Gminy Jabłonna z 29 marca 2012 roku **powstał Zespół Szkół w Jabłonie**, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i przedszkole.

31.10.2016 r. Pani dyrektor Elżbieta Migasiuk odeszła na zasłużoną emeryturę. **DZIĘKUJEMY!**

W imieniu społeczności szkolnej podziękowania i życzenia złożyła pani dyrektor Beata Szyszka.

Reforma edukacji wprowadziła do oświaty szereg zmian, m.in. od września roku 2017 Uchwałą Rady Gminy Jabłonna z dnia 30 czerwca 2017 r. zostało **włączone do Zespołu Szkół w Jabłonie - Publiczne Gimnazjum w Jabłonie**.

Nauczyciele obydwu placówek od 1 września 2017 roku tworzyli jedną radę pedagogiczną, jej przewodniczącą była pani dyrektor Beata Szyszka, a wicedyrektorem dyrektor gimnazjum pani Wiesława Herecka. Uczniowie dotychczasowej 6-klasowej szkoły podstawowej kontynuowali naukę w klasie siódmej i ósmej, natomiast uczniowie gimnazjum ukończyli edukację w klasie trzeciej gimnazjalnej w czerwcu 2019 r.

Kierownicy i dyrektorzy.

Na przestrzeni 100 lat kierownikami i dyrektorami byli:

1. Mackowski Stanisław 1920-1923,
2. Juszcak Zygmunt 1923-1926,
3. Malec Jan 1926-1927,
4. Fox 1927-1929,
5. Gąsiorowski Tadeusz 1927-1938,
6. Lisiewicz Florentyna p.o. 1938-1939,
7. Gąsiorowski Tadeusz 1939-1940,
8. Kaczmarek Franciszek 1940-1941,
9. Drewniakówna Bronisława 1941-1943,
10. Chrzanowska Florentyna 1944-1948,
11. Bychawski Zygmunt 1948-1959,
12. Nowakowski Bolesław 1959-1963,
13. Marczewski Czesław od 1.XII.1963 -1964,

14. Wacław Wikira 1964-1972 	15. Władysław Kopciewicz 1972-1976 	16. Jan Kraszewski 1976-1980 	17. Tadeusz Krzos 1980-1987
18. Bolesław Wójcik 1987-1992 	19. Tadeusz Litwin 1992- 1996 	20. Elżbieta Migasiuk 1996 – 30 X 2015 	21. Beata Szyszka p.o. 1 XI 2015 -2016, 2016- 2020

Obecnie dyrektorem szkoły jest pani Wiesława Herecka od 1 IX 2020 r.
w latach 2018 – 2020 pełniła funkcję wicedyrektora ,
wcześniej dyrektor Gimnazjum Publicznego w Jabłonie w latach 1999-2018.

Nauczyciele w okresie 100 lat.

Na podstawie zachowanych dokumentów można wymienić nauczycieli zatrudnionych w szkole podstawowej w Jabłonie na przestrzeni 100 lat (lista alfabetyczna).

Lata 1918-1945

1. Berej Anna	1916- ?	11.. Lisiewicz Florentyna	1933-1938 1939-1944
2. Drecherówna	1918-1920	12. Malec Jan	1926-1927
3. Drewniakówna Bronisława	1940-1941	13. Muszyńska Stanisława	1929-1935
4. Dziubińska Emilia	1920-1923	14. Sadowska Stanisława	1920-1923
5. Flisterek Wacław	1936-1937	15. Systo Władysław	1918-1920
6. Gąsiorowska Maria	1927-1948	16. Smoluchowska Maria	1929-1936
7. Gutrurówna J.	1923-1928	17. Traczewska Stanisława	1931-1933
8. Jaśkiewicz	1939-1940	18. Wąchała Stanisław	1938-1939
9. Kaczmarek Franciszek	1939-1940 1941-1944	19. Wojtkowski H.	1937-1939
10. Kędziora Władysław	1917 - ?	20. Wojtowicz Ludwik	1917-?

Nauczyciele zatrudnieni po 1945

1. Adamiuk Józefa	1967-1969	78. ks. Łukasz Józef	1994-1999
2. Barszczewska Jadwiga	1967-1969	79. Machnik Mirosław	1981-1982
3. Barwińska Grażyna	1976-1977	80. Magdziak Zdzisława	2000...
4. Berbeć Aleksandra	1975-2008	81. o. Majchrowski Norbert	2015-2016
5. Bińkowska Danuta	1987-1995	82. Majewska Jadwiga	1965-1966
6. Błaziak Beata	1983-1988	83. Marczak Maria	1949-1953
7. Błażejowska Janina	1975-1990	84. Marczak Monika	2000-2001
8. Bork Edyta	2006....	85. Marzęta Jadwiga	1970-1972
9. Borowiec Liliana	1991-1995	86. Mielnik Gabriela	1980-1981
10. Brzozowska Agnieszka	2017...	87. Mielnik Izabela	1976-1980
11. Burczak Wacław	1962-1964	88. Migasiuk Elżbieta	1977-1996
12. Bychawska Czesława	1948-1959	89. Milanowska Zdzisława	1960-1962
13. ks. Cholewa Zbigniew	2002-2005	90. Milanowski Tadeusz	1960-1962
14. Cichecka Bryda Mariola	2017-2018	91. Milewska Ewa	2007...
15. Ciupak Wioletta	2017-2018	92. Mischuk Stanisław	1977-1979
16. Czapska Renata	1994...	93. Moczybroda Ewa	1989..
17. Dąbek Rubaj Wiesława	1987-1989	94. Mulak Jolanta	1987--1994
18. Denisiuk Katarzyna	1945-1949	95. Mysłowska Beata	1987-1988
19. Deruś Patrycja	2017-2018	96. Nowakowska Leokadia	1960-1963
20. Dojutrek Renata	1964-1966	97. Nawłatyna Agnieszka	2007-2008
21. Doman Elżbieta	1986...	98. Odój Beata	1998-2015
22. Dubowik Janina	1966-1969	99. Okoń Maria	1975-1979
23. Dudziak Jolanta	1987...	100. Oszust Eugenia	1971-1972
24. Dyrkacz Irena	1958-1981	101. Pajnowska Wanda	1979-1981
25. Fedor Maria	2000...	102. Pawelec Zofia	1974-1991
26. Fidut Weronika Cecylia	1954-1991	103. Pawłowicz Jan	1991-1992
27. Fidut Jolanta	1981...	104. Paździor Urszula	1989-2019
28. Fila Maria	1969-1972	105. Pietrzak Ewa	1979-1980
29. Filozof Radosław	2001..	106. Piotrowska Maria	1981-1982
30. Fit Sebastian	2008-2009	107. Prażmo Robert	2006-2020
31. Flis Roman	1971-1977	108. Pytka Agnieszka	2001...
32. Głusiec Aleksander	1976-1980	109. Rachoń Eugeniusz	1979-1980
33. Góra Aleksander	1981-1987	110. Radziszewska Magdalena	1998-1999
34. Góra Anna	1981-1985	111. Raganowicz	1975-1976
35. Gronowski Edward	1966-1973	112. Ratyńska Ewa	1988-2014
36. Grzegorzczak Anna	1990...	113. Rynasiewicz Henryka	1975-1976
37. Grzegorzczak Lucyna	1989...	114. Sacawa-Kurek Wanda	1958-1964
38. Grzesiak Maria	1981-2018	115. Sadło Krystyna	1966-1981
39. Grzesiak Paweł	2015-2017	116. Salasa Iwona	2008...

40. Gudyk J.	1946-1948	117. Sawicka Urszula	1990-1991
41. Gzik Renata	1987-1988	118. Siedlecka Agnieszka	2008-2010
42. ks. Gzik Janusz	1999-2002	119. Siek Jerzy	1966-1968
43. Herecka Wiesława	1989-1992	120. de Silva Iwona	2000....
44. Hordyjewicz Aneta	2011...	121. Skórski Henryk	1988-1989
45. Jabłońska Anna	2008...	122. Smolarz Kazimiera	1955-1958
46. Janicki Czesław	1975-1980	123. Sobieścijańska Romualda	1965-1968
47. Jargiło Maria	1958-1961	124. Stachyra Małgorzata	1984...
48. Jarmuł Hanna	1987-1988	125. Stachyra Zenona	1969-1972
49. Jaskulecka Stanisława	1976-1981	126. Strawa Grażyna	1980-1981
50. Karpińska Ewa	1995-1996	127. Strug Jadwiga	1951-1986
51. Kasprzak Dorota	2011-2013	128. Szacoń Irena	1969-1972
52. Klimek Alicja	1953-1958	129. Szewczyk Apolonia	1960-1974
53. Klimek Kazimiera	1962-1974	130. Szewczyk Maria	1959-1960
54. Klimek Zofia	1974-1976	131. Śliwińska Edyta	2015...
55. Koegh Brenda	1995-1996	132. Świstak Alina	1971-1972
56. Kołdaszyńska Helena	1952-1954	133. Świstak Maria	1967-1989
57. Kopciewicz Lucyna	1972-1976	134. Świstak Marzena	1985-1989
58. Kot Pelagia	1977-1982	135. Tatar Bernadeta	1976-1980
59. Kowalczyk Bożena	1990..	136. Tomaszewska Aneta	2001...
60. Kozak Franciszka	1950-1952	137. Tomaszewska Natalia	1989-1990
61. Krasoń Janusz	1989-1993	138. Tudrujek Marian	2017...
62. Kraszewska Zofia	1976-1980	139. Wadowska Danuta	2000...
63. Krzak Jolanta	1980-1981	140. Wajrak Danuta	1976-1980
64. Krzemińska Krystyna	1984-1985	141. Wikira Helena	1964-1991
65. Krzeszowska Dorota	1992...	142. Winiarczyk Dorota	2011-2012
66. Krzos Katarzyna	1980-1991	143. Wilczkiewicz Luiza	1988-1989
67. Krzos Piotr	1993-1994	144. Wilkołazka Beata	2017-2018
68. Krzyżanowski Eugeniusz	1945-1946	145. Wójcik Bolesław	1992- 1993
69. Książek Zenobia	1995-2000	146. Wójcik Krystyna	1979-1980
70. Kulka Anna	2008-2011	147. Zaborniak Karolina	2015...
71. Kubiak Teresa	1987-1989	148. Zajączkowski Waldemar	1987-1991
72. Kurek Wanda	1961-1964	149. Zdrojkowska Małgorzata	2000...
73. Kwiecińska Anna	1990....	150. Zdybel Grażyna	2015...
74. Lekan Bronisława	1959-1972	151. Ziętek Magdalena	2017-2018
75. Lesiak R.	1947-1948	152. Zimmerman Małgorzata	1974-1976
76. Lis Wiesława	1970-1972	153. Zygmunt Barbara	1979-1980
77. Łaska Alicja	1991...		

Całe życie zawodowe wiązały z Jabłonną.

Jadwiga Strug 1951-1986 	Weronika Cecylia Fidut 1954-1991 	Maria Grzesiak 1981-2018
--	---	---

W roku jubileuszowym 2018 - kadra pedagogiczna

1. Bork Edyta	język polski	18. Magdziak Zdzisława	religia
2. Ciupak Wioletta	e. przedszkolna	19. Milewska Ewa	religia
3. Cichecka Bryda-Mariola	plastyka	20. Moczyborda Ewa	e. przedszkolna
4. Czapska Reanta	wych. fizyczne	21. Paździor Urszula	historia, wos,
5. Doman Elżbieta	biologia, informatyka	22. Prażmo Robert	naucz. indywid.
6. Dudziak Jolanta	e. przedszkolna	23. Pytka Agnieszka	język niemiecki
7. Fedor Maria	matematyka	24. Salasa Iwona	chemia, EDB
8. Fidut Jolanta	biblioteka, historia	25. de Silva Iwona	język angielski
9. Filozof Radosław	wych. fizyczne	26. Stachyra Małgorzata	informatyka
10. Grzegorzczak Anna	muzyka, historia	27. Śliwińska Edyta	logopeda
11. Grzegorzczak Lucyna	e. wczesnoszkolna	28. Tomaszewska Aneta	matematyka
12. Grzesiak Maria	język polski	29. Tudrujek Marian	technika
13. Hordyjewicz Aneta	e. przedszkolna	30. Wadowska Danuta	fizyka, geografia
14. Kowalczyk Bożena	e. wczesnoszkolna	31. Zaborniak Karolina	e. przedszkolna
15. Krzeszowska Dorota	e. przedszkolna	32. Zdrojowska Małgorzata	j. angielski, historia
16. Łaska Alicja	e. wczesnoszkolna	33. Zdybel Grażyna	e. wczesnoszkolna
17. Kwiecińska Anna	e. wczesnoszkolna	34. Ziętek Magdalena	psycholog

W roku jubileuszowym 2018 – nauczyciele.

I rząd od lewej: Elżbieta Doman, Urszula Paździor, Alicja Łaska, Iwona Salasa, dyrektor - Beata Szyszka, wicedyrektor - Wiesława Herecka, Maria Grzesiak, Dorota Krzeszowska, Mariola Cichecka – Bryda,

II rząd od prawej: Magdalena Ziętek, Agnieszka Brzozowska, Wioletta Ciupak, Patrycja Deruś, Anna Kwiecińska, Ewa Moczybroda, Małgorzata Zdrojkowska, Agnieszka Pytko, Bożena Kowalczyk, Iwona de Silva, Małgorzata Stachyra, Edyta Śliwińska, Ewa Milewska,

IV rząd od lewej: Aneta Hordyjewicz, Beata Wilkołazka, Grażyna Zdybel, Maria Fedor, Edyta Bork, Radosław Filozof, Renata Czapska, Danuta Wadowska, Aneta Tomaszewska, Jolanta Fidut, Anna Grzegorzczuk, Jolanta Dudziak, Marian Tudrujek, Karolina Zaborniak.

W roku jubileuszowym 2018 – pracownicy obsługi i administracji.

I rząd od lewej: Katarzyna Wolińska, Justyna Czapińska, Dorota Wicińska,

II rząd od prawej: Danuta Surma, Krystyna Kowalczyk, Krystyna Klimek, Krystyna Zająć, Marzena Klijer, Jolanta Lenartowicz,

III rząd od lewej: Lucyna Kurzempa, Jolanta Czernic, Monika Tynecka, Józef Zająć, Marian Szymczak.

Sekretariat	Obsługa kuchni	Woźne	Obsługa przedszkolna	Konserwatorzy
Wicińska Dorota	Czapińska Justyna	Czernic Jolanta	Klimek Krystyna	Szymczak Marian
Wolińska Katarzyna	Kowalczyk Krystyna	Klijer Marzena	Kurzempa Lucyna	Zajac Józef
	Lenartowicz Jolanta	Surma Danuta		
	Tynecka Monika	Niedźwiedź Ewa		
		Sowa Ewa		

Pracownicy obsługi w okresie 100 lat (lista alfabetyczna).

1. Adamczyk Stanisława	18. Myszak Tadeusz
2. Chmielarska Czesława	19. Mituła Marianna
3. Czernic Maria	20. Pawłot Anna
4. Dolecka Anna	21. Skorek Henryk
5. Deruś Stanisław	22. Sławek Stanisława
6. Drażek Zofia	23. Salasa Halina
7. Filozof Stanisław	24. Stefańczyk Bożena
8. Głębocki Andrzej	25. Staszczak Bronisława
9. Herecka Ryszarda	26. Szymczak Anna
10. Iwaniuk Krystyna	27. Szyszka Pelagia
11. Januszek Teresa	28. Szyszka Kazimierz
12. Jeleniewska Teresa	29. Tatara Anna
13. Klimek Stefania	30. Wójcik Marian
14. Kochaniec Jadwiga	31. Wójtowicz Klementyna
15. Kurban Irena	32. Zajac Helena
16. Kurek Aleksandra	33. Zajac Krystyna
17. Krzywicka Stanisława	34. Żmudziak Zygmunt

Opracowała Jolanta Fidut.